

2010 Г. ЩЕ ДОНЕСЕ РАСТЕЖ, ОБРАТНО НА ПРАВИТЕЛСТВЕНАТА ПРОГНОЗА

04.01.2010г.

Андрей Пръмов

Член на Съвета на директорите на БФБ-София АД

В-К „КЛАСА“

ЛЮДМИРА КУЮМДЖИЕВА

Г-н Пръмов, 2010 г. вече е факт, какви са вашите очаквания и прогнози за развитието на икономиката на страната? Има все повечето сигнали за край на кризата в световен мащаб, какво е положението у нас?

Световните финансови пазари приключиха оптимистично 2009 година, с ръст за годината приключиха и родните борсови индекси. Това означава, че преобладаващото очакване на инвеститорите е 2010-а да е година на възстановяване на икономическия растеж в глобален мащаб, независимо от многото наследени проблеми от финансовата криза.

Аз не правя изключение и очаквам новата година да донесе икономически растеж и у нас, обратно на правителствената прогноза. В подкрепа на моето становище е икономическата статистика, сочеща видимо възстановяване не само на пазарите, но и в редица отрасли на реалния сектор. Рискове за стопанското ни развитие остават, и то значителни, но смятам, че те са основно вътрешни, следователно управляеми.

Според заложените параметри в бюджет 2010 се очаква икономически спад от 2% и с около 10 млрд. лв. по-малък БВП, по-малко приходи с 6,5 млрд. лв. - какво е вашето мнение?

Правителството на тройната коалиция допусна фатална грешка, приемайки абсурден откъм приходната част бюджет за 2009 г. Те предвиждаха висок растеж във времена на най-тежка икономическа и финансова криза, при все че предварително осъзнаваха нереалността на прогнозата си. Така и разходната част на бюджета се оказа несъразмерно раздута при всичките заложи „буфери“. При реален спад вместо ръст на БВП с над 4% се стигна до бюджетната ситуация, живописно наречена от премиера Борисов „обран бостан“. При изготвяне на бюджет 2010 новата власт според мен залита в обратна посока, занимавайки значително прогнозните приходи, като предвижда нов голям спад на БВП. Дори прогнозата

на БНБ за БВП 2010 се различава съществено от правителствената, като предвижда растеж, а не спад. Трудно ми е да дам точното обяснение за този подход при изготвянето на бюджета, но при всички случаи имаме налице едно презастраховане от страна на правителството. Това не е прецедент, напротив. Лошото е, че докато досега бюджетните прогнози за растеж на БВП невинаги се сбъдват, тези, предвиждащи спад в БВП, се сбъдват неизменно поради водещата роля на бюджетните разходи в стопанския живот у нас. Казано с прости думи, ако фискът събере повече пари, отколкото бюджетът отпуска по разходните пера, ще се образува резерв за сметка на намалената ликвидност на стопанските субекти. Това в условията на валутен борд и относително високи лихви по банковите кредити крие опасност от задълбочаване на кризата.

Идеята да се харчат приоритетно пари за здравеопазване и социални дейности правилна ли е съобразно етапа на кризата, в който се намираме, и необходимостта от икономии, но и от реформи?

Смятам, че на този етап това е отговорен подход от страна на държавата – да дава приоритет на нуждите на по-слабите социално, защото те бяха най-силно засегнати от кризата, без изобщо да са виновни за нея. Колкото до реформите, най-вече в социалната сфера, здравеопазването и в администрацията, това са част от основните обещания, с които ГЕРБ дойдоха на власт, и всички ние очакваме тези реформи най-накрая да бъдат осъществени, след толкова години на протакане.

Какви други антикризисни мерки може да се предприемат? Къде още могат да се търсят резерви, които да оптимизират приходите и разходите?

Държавата няма кой знае какви други лостове извън бюджетните, с които да влияе антикризисно на икономиката. Това, което най-много би помогнало за възстановяване на растежа, е осигуряване на адекватна ликвидност в икономиката - което означава ритмично възстановяване на ДДС, стриктен ред в провеждането на конкурсите, в изпълнението и в разплащането на държавните и обществените поръчки, ефикасно усвояване на средствата по кохезионните и другите европейски фондове. Звучи простишко, но всъщност е огромно предизвикателство пред администрацията.

Изненадващо ли беше за вас решението на министър Дянков да направи смени в ръководството на борсата? Смятате ли, че това е оценка за работата на СД на БФБ?

Дали е изненадващо? И да, и не. Изненадващо е, понеже седмица преди искането за смяна Дянков с официално писмо уведоми борсата, че желае да замени единствено представителя на МФ в борда на БФБ г-жа Людмила Елкова. Не е изненадващо, тъй като за последните 6 месеца министър Дянков се очерта като първенец по смяна на намеренията си в този кабинет. Така или иначе действията на министъра са стриктно по разпоредбите на Търговския закон и не е необходимо да се коментират нито законосъобразността, нито целесъобразността им.

Дали това искане за предсрочна смяна е оценка за работата на СД на БФБ досега? Не, не е. Министър Дянков няма представа от работата на БФБ, той не се е срещал с ръководството на борсата по никакви въпроси, откакто е избран. БФБ е частно акционерно дружество, макар и с голям държавен дял, и едва ли е работа на министъра еднолично да оценява работата на Съвета на директорите. Оценка за работата на СД на частно акционерно

дружество дава органът, който го е избрал - когато СД представи отчета за дейността на дружеството – на редовното общо събрание на акционерите.

Симеон Дянков заяви, че е бил арбитър в спора между КФН и БФБ. Какво се измени на пазара от момента, в който борсата въведе новия правилник, че се наложи той да бъде променен пак?

Не, Дянков не е бил арбитър в този спор. Арбитражът предполага равнопоставеност и изслушване на аргументите и на двете спорещи страни, а тези условия не са налице. Но поначало в казуса с отмяната на действащия правилник на БФБ няма място за „арбитраж“. Идеята, че министър може да вземе отношение в спор между независим регулаторен орган и поднадзорен субект, е абсурдна. Има казус с определен брой публични дружества, приети за търговия на регулиран пазар, които не изпълняват условията, за да останат на този пазар (дори борсовите такси за регистрация не плащат), и по този начин увреждат интересите на инвеститорите и на пазара. Има утвърден от КФН правилник, съгласно който тези дружества се дерегистрират от борсата, без да престанат да бъдат публични дружества и без да бъде отнета на инвеститорите възможността да търгуват акциите си извънборсово. Има, от друга страна, ясно изразени корпоративни интереси, изискващи тези дружества да останат на борсата, независимо че не отговарят на условията. И има регулатор, който в защита на тези корпоративни интереси поиска борсата доброволно да промени одобрявания на два пъти през 2009 г. борсов правилник, за да угоди на споменатите корпоративни интереси. Е, борсата отказа да го направи доброволно, за да стане ясно кой чии интереси защитава, и бе заставена от КФН да го направи по установения административен ред.

Тук за никакъв арбитраж няма място – все едно министърът на икономиката да „арбитра“ спора между ДКЕВР и ЧЕЗ за месечното отчитане на сметките за ток! Колкото до пазарните промени – с изключение на тези няколко дружества, които, дисциплинирани от заплахата за делистване, се приведоха в съответствие със статута им на публични дружества, промени няма. Отново в края на годината бяха сключени сделки с акции на дружества в несъстоятелност или ликвидация за избягване на данъчното облагане на съмнителни цени и в съмнителни обеми, отново балансите на фондове от различен тип бяха манипулирани с нагласени сделки, отново интересите на пазара бяха в крайна сметка ощетени. Вероятно този нов-стар ред ще се запази и при новото ръководство на борсата, което се очаква да лобира правителството да насочи към борсата

